

De verwerping!

Liturgiesuggesties:

Zingende Gezegend 239: 1 en 2

Zingende Gezegend 239: 3 en 4

Psalm 119: 61

Psalm 149: 1

Mattheüs 21: 33-46

Psalm 80: 6 OB

Gezang 358: 1 en 2

Psalm 118: 6, 7, 8 en 10 (tijdens viering avondmaal)

Psalm 40: 1

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

Als een koning ... zo heeft het gepeupel, het gewone volk, Jezus binnengehaald.

Met palmtakken van de bomen.

En hun kleren als een bontgekleurde looper over de straten.

Zo is Jezus - op een ezel - Jeruzalem, de stad van God binnen gereden.

Ze hebben hun kelen schor geschreeuwd: "Hosanna, gezegend Hij, die komt in de naam van de HERE."

Maar al gauw is het Hosanna verstomd.

Met open ogen en open monden hebben ze Jezus het tempelplein zien schoonvegen.

Weg met de geldwisselaars.

Weg met de verkopers van offerdieren.

'Het huis van God - mijn Vader - is niet een markt, een rovershol, maar een huis van gebed!'

Trillend van verontwaardiging komen de godsdienstige en politieke leiders, de overpriesters en de oudsten, op Hem toe.

"Krachtens welke bevoegdheid doet U deze dingen?"

En dan doet Jezus een laatste poging om het hart van de leiders van het volk Israël te bereiken.

Met drie gelijkenissen probeert Jezus hun verharde harten te doorbreken.

Drie gelijkenissen over het doen van de wil van God, de Vader.

Drie gelijkenissen, over de wijngaard en de bruiloft.

De wijngaard is Israël.

En de bruiloft is het grote feest als straks de Messias zich zal openbaren.

Ze begrijpen drommels goed dat Jezus hen op het oog heeft.

Want Mattheüs, de evangelist, tekent voor ons op: "En toen de overpriesters en de Farizeeën zijn gelijkenissen hadden gehoord, begrepen zij, dat Hij hen bedoelde.

En hoewel zij Hem trachtten te grijpen, vreesden zij de scharen, daar die Hem voor een profeet hielden."

*

Vanmorgen de derde gelijkenis.
Over de wijngaard en over de pachters.
Over de zoon, die verworpen en gedood wordt.

Er was eens een man, die een héél groot stuk land had.
Een lelijk stuk land.
Er groeide geen bloem en geen boom op zijn land.
Het was droog en dor.
Overal lagen stenen en oude stukken hout.
Het was een lelijk stuk land.
Maar op een dag - toen hij over zijn stuk land liep - dacht de man: 'Dit kan zo niet.
Dit moet anders.'
En hij voegt de daad bij het woord en gaat aan de slag.
Dag aan dag werkt hij zich in het zweet.
Totdat alles klaar is.

"Er was een heer des huizes, die een wijngaard plantte, en er een heg omheen
zetten, en er een wijnpers in groef en een toren bouwde; en hij verhuurde die aan
pachters en ging buitenslands."
Zo begint Jezus zijn gelijkenis.
Een situatie uit het dagelijks leven.
Maar scherpe hoorders, die hun Bijbel kennen, hoorden achter die gelijkenis het lied
van de profeet Jesaja.
Jesaja, de grote profeet, die ooit zijn lied van de wijngaard had gezongen.
De Heer des huizes ... is niemand minder dan God.
En de wijngaard ... dat is het volk Israël.
Als een wijngaard voor de HERE.
Om ... om vruchten voort te brengen. Wrange vruchten - zong Jesaja.
Slechte, wilde druiven. Wat een teleurstelling.

De overpriesters en de Farizeeën hadden direct door waarop Jezus doelde.
Want die wijngaard, die had God aan pachters toevertrouwd.
Dat was in die tijd heel gewoon.
De eigenaar ging lange tijd op reis, of woonde in het buitenland.
De wijngaard had hij verhuurd aan anderen.
Aan pachters.
Zij, de godsdienstige leiders van het volk ... Zij waren die pachters.
Aan hen had God de wijngaard Israël toevertrouwd.
Maar ze waren die wijngaard als hun eigen eigendom gaan beschouwen.
Niks, eigenaar.
Niks, slaven die de huur voor de wijngaard in ontvangst kwamen nemen.
"De pachters grepen zijn slaven, sloegen de een, doodden de andere en stenigden
een derde."

De slaven uit de gelijkenis staan voor de profeten van het Oude Testament.
De profeten, die namens God de eigenaar, de pachters eraan moesten herinneren,
dat er om vruchten werd gevraagd.
Vruchten van geloof en van bekering en van een oprecht dienen van de HERE, hun
Bevrijder.

Maar voortdurend werden de profeten, als vertegenwoordigers van God, afgewezen door de geestelijke leiders van het volk.

Jesaja, Jeremia, Ezechiël.

Op handen gedragen door het gewone volk.

Afgewezen, monddood gemaakt, door de geestelijke leiders van hun tijd.

Maar wat een geduld heeft de eigenaar van de wijngaard.

Wat is God, de HERE, lankmoedig.

“Hij zond weer andere slaven, nog meer dan eerst, en zij behandelden hen op dezelfde wijze.”

Amos, Obadja, Micha en vele anderen.

Ook zij moeten het ontgelden.

“Ten laatste zond hij zijn zoon tot hen, zeggende: Mijn zoon zullen zij ontzien.”

Geen enkele aardse eigenaar heeft zoveel geduld met zijn personeel.

Maar daarvoor is dit een gelijkenis.

Want alleen God ... wil, kan zoiets doen.

Hij gaat tot het uiterste.

Een allerlaatste poging.

Maar het hart van de overpriesters en Farizeeën blijft op slot.

“Dit is de erfgenaam, komt, laten wij hem doden om zijn erfenis aan ons te brengen.”

*

Jezus, broeders en zusters, jongelui, vertelt deze gelijkenis twee, drie dagen voor zijn sterven aan het kruis.

Je voelt hoe Hij worstelt om het hart van de godsdienstige leiders te bereiken.

Ook hen wil Jezus - in zijn ondoorgrondelijke liefde - meenemen naar het Rijk waar God Koning is.

Niemand mag verloren gaan.

Het gaat uiteindelijk om het doen van de wil van de Vader.

Door ... de Zoon.

*

Ik heb me afgevraagd of ik mijzelf herken in deze gelijkenis?

Want straks - aan het einde van de gelijkenis - lees ik: “Daarom, Ik zeg u, dat het Koninkrijk van God van u zal weggenomen worden en het zal gegeven worden aan een volk, dat de vruchten daarvan opbrengt.”

Het is wel duidelijk ... als Israël de Zoon afwijst ... gaat de wijngaard over in andere handen.

De wijngaard, het Koninkrijk van God, wordt ook mij en u en jou ... aangeboden, toevertrouwd.

Wat een enorme verantwoordelijkheid, realiseer ik me.

Want ook naar ons zendt de Eigenaar zijn slaven.

Ouderlingen op huisbezoek, bijvoorbeeld: ‘Is er vrucht in je leven?’

‘Ben je gegroeid in je geloof?’

‘Wat is jouw taak in de wijngaard?’

'Maak je je van God gekregen gaven en talenten ook dienstbaar in zijn gemeente en daarbuiten?'

'Wat heb je gedaan met de Zoon, met Jezus de Christus?'

'Wat betekent voor jou zijn lijden en zijn sterven?'

Voelt u, broeders en zusters, jongelui, hoe concreet, hoe persoonlijk, deze gelijkenis dan opeens voor je kan worden?

Het gaat uiteindelijk in de drie gelijkenissen die Jezus vertelt om het doen van de wil van de Vader.

Om het liefhebben van je Redder en van je naaste als jezelf.

Hoe goed we het ook proberen ...

Hoeveel groei er mag zijn in ons geloof ...

Ten diepste kan aan die wil van de Vader geen mens voldoen.

Dat kan je strijd, geestelijke strijd, geven.

Dat kan je geestelijk depressief maken.

Gelukkig mogen wij, u en jij en ik, weten en geloven dat de Zoon, dat Jezus Christus die wil van de Vader heeft vervuld.

Hij heeft de wil van de Vader gedaan ... voor ons, in onze plaats.

Zijn lijden en zijn sterven, zijn opstanding uit de doden ... draagt nu al vrucht in ons leven.

Iets daarvan mogen we straks proeven in het brood en in de wijn aan de tafel van het nieuwe verbond.

Vergeving van zonden.

Vrijspraak in het oordeel.

Hoe wonderlijk het ook is ...

Het Koninkrijk van God wordt aangeboden, toevertrouwd ... aan mensen die geloven.

Aan u en jou en mij.

Amen.

Tafel 1 - Mattheüs 21: 38 en 39

"Maar toen de pachters de zoon zagen, zeiden zij toen elkander: Dit is de erfgenaam, komt, laten wij hem doden om zijn erfenis aan ons te brengen.

En zij grepen hem en wierpen hem buiten de wijngaard en doodden hem."

Er was in het Joodse erfrecht een regeling opgenomen dat als iemand kwam te overlijden en hij had geen nakomelingen of familie ... dat dan zijn erfdeel - dat stukje familiegrond dat al vanaf de intocht van het volk Israël in Kanaän een minimum inkomen garandeerde - dat dat stukje familiegrond dan overging in de handen van hem die er het eerst beslag op legde.

Die er als eerste zijn voet op zette.

De pachters smeden hun plan.

De eigenaar van de wijngaard is in het buitenland.

Zijn slaven hebben zij mishandeld en gedood.

Alleen de zoon - de enige erfgenaam - staat hun snode plannen nog in de weg.
“Laten wij hem doden om zijn erfenis aan ons te brengen.”
Zo gezegd, zo gedaan.
En zo sterft Jezus ‘buiten de wijngaard’, buiten de muren van Jeruzalem.
Hij wordt verworpen.
Het ... ‘Hosanna, gezegend Hij, die komt in de naam van de HERE’ wordt tot een
‘Kruisigt Hem, kruisigt Hem.’

Zo vervult Jezus, de Zoon, de wil van zijn Vader.
Een bittere wil. Een dodelijke wil.
Hij gaat de weg van het verworpen worden ... gehoorzaam en vrijwillig.
Voor ons ... in onze plaats.
Opdat de wijngaard ons zal worden aangeboden, toevertrouwd.
Om daarin te werken. Vrucht te dragen.
Niet voor jezelf. Nee, voor God en voor je naaste.

We zingen: Psalm 118: 6

Tafel 2 - Mattheüs 21: 40

“Wanneer nu de heer van de wijngaard komt, wat zal hij met die pachters doen?
Zij zeiden tot hem: Een kwade dood zal hij die kwaden doen sterven en de wijngaard
zal hij verhuren aan andere pachters, die hem de vruchten op tijd zullen afleveren.”

Het plan zat goed in elkaar.
De zoon - de erfgenaam - is dood.
De wijngaard is in de handen van de pachters overgegaan.
Geen pachters meer, geen afhankelijkheid meer van de heer.
Nee, eigenaars, dat zijn ze, voor de volle honderd procent.
Niemand zal het hen meer moeilijk maken.

Eén ding hadden ze buiten de rekening gehouden: de heer komt zélf.
God komt tot zijn wijngaard in eigen persoon.
Wat een schrik zal dat zijn.
Je adem staat stil, omdat je zo dom was te denken: ‘Ach de Here God, die is zo ver
weg?’ ‘Die zie je nooit van je leven!’
Dan vind de afrekening plaats.
Het oordeel over de pachters.
Een kwade dood zal hij die kwaden doen sterven.
Ze krijgen loon naar werken.

En wij?
De Heer van de wijngaard heeft zijn bezit in andere handen gegeven.
Aan onze zorgen heeft Hij zijn wijngaard toevertrouwd.
Ook van ons vraagt God eens verantwoording.
Vruchten van bekering en geloof.
Vruchten van de Heilige Geest.

Pas op, je bent gewaarschuwd.
Eens komt de Heer van de wijngaard.
Wie Hem in liefde dienen wil hoeft voor die dag niet bang te zijn.
De poorten van Gods Koninkrijk staan voor vruchtdragers wagenwijd open.

We zingen: Psalm 118: 7

Tafel 3: Mattheüs 21: 42

“Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De steen, die de bouwlieden afgekeurd hadden, deze is tot een hoeksteen geworden; van de Here is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.”

Afgekeurd, aan de kant geworpen, dat is Jezus.
Als een steen, die niet deugt. Onbruikbaar.
Heel bewust opzij gelegd.
In een rotsgraf. In de tuin van Jozef van Arimathea.
Zo is het gegaan.
Het verwerpen van Jezus is geen spontane, ondoordachte actie.
Geen vlaag van verstandsverbijstering.
Nee, men heeft gewikt, gewogen, vergaderd, geoordeeld: Onbruikbaar. Afgekeurd

Dat zoiets mogelijk is. Jezus, de Christus, de Zoon, zo kostbaar, zo uniek.
Uitgerekend Hij werd verworpen.
Dat wij mensen zoiets kunnen.
Wikken, wegen, afkeuren, ongeschikt achten.
Zo is het gegaan.

Maar toen kwam God.
Temidden van al het puin van de wereld lag zijn Zoon.
Hij zocht Hem op, haalde Hem eruit. Het werd Pasen.
En de Vader gebruikte de Zoon bij de bouw van zijn kerk op aarde.
Want Jezus werd tot de hoeksteen.
De steen van waaruit het hele gebouw wordt opgetrokken.
De steen, die als een fundament, samenhang brengt, eenheid in geloof.

En wij?
Wij mogen verder bouwen op dit fundament.
We mogen - verbonden aan de Hoeksteen Jezus en verbonden aan elkaar - een gebouw zijn, een tempel, waarin Gods Geest woont en werkt.
Het is een wonder in onze ogen.
Dat God ons wil en kan gebruiken in zijn dienst.

We zingen: Psalm 118: 8

Tafel 4 - Mattheüs 21: 43

“Daarom, Ik zeg u, dat het Koninkrijk van God van u zal weggenomen worden en het zal gegeven worden aan een volk, dat de vruchten daarvan opbrengt.”

Aan Gods geduld komt eens een eind.

De wijngaard van het Koninkrijk van God wordt gegeven aan een volk, dat de vruchten daarvan opbrengt.

Na Goede Vrijdag en Pasen komen Hemelvaart en Pinksteren.

Wanneer de Zoon terugkeert naar het huis van zijn Vader zendt Hij zijn andere Slaaf: de Heilige Geest.

De Geest, die pachters leert om in liefde en trouw te werken in de wijngaard.

Het gaat te ver om aan de hand van deze gelijkenis te stellen dat de kerk de plaats heeft ingenomen van het volk van Israël.

De Geest heeft de eeuwen door gewerkt in de harten van Joden en van heidenen.

Aan beide kinderen van die ene Vader in de hemel wordt gevraagd om te werken in de wijngaard.

Om de wil van God te doen O

m de woorden van het oude verbond en de woorden van de bergrede in praktijk te brengen.

Opdat er vrucht zal zijn. Opdat God straks - als de dag van de afrekening zal plaatsvinden - geloof zal vinden.

Ons leven mag daarom een dankoffer zijn voor de HERE.

Een dankoffer voor het offer van zijn Zoon.

Van de Here is dit geschied.

Een wonderlijke ruil.

Zijn sterven doet mij leven.

O God, ik loof en prijs uw grote naam.

Wij zingen: Psalm 118: 10

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 24 maart 2002

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !